

STASIO TUMĖNO LAIKRAŠTIS

Balsuokite už
sąrašą nr.

6

LIETUVOS VALSTIEČIŲ IR ŽALIŲJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS ŠIAULIAMS IR ŠIAULIŲ KRAŠTUI

Seimo rinkimai 2016 m. spalio 9 d.

DOC. DR. STASYS
TUMĖNAS:

NUMERIS SĄRAŠE –

29

TIKIU LIETUVOS ŽMONĖMIS IR JŲ PASIRINKIMU

Tik kelios dienos liko iki Seimo rinkimų. Artėja spalio 9 d., kuri bus išskirtinė Jūsų gyvenime, nes tą dieną būsite tolimesnės Lietuvos valstybės kūrėjai – kokią valdžią išsirinksite, tokia artimiausius 4 metus spręst, mažinti Jums mokesčius ar ne, teikti didesnę dėmesį švietimui, kultūrai, ar nubrukti šias sritis į šalį. Nuo Jūsų sprendimų priklausys, ar pradėsime realiai spręsti emigracijos, demografijos, regiono, smulkiojo verslo ir kt. problemas, kurios iki šiol buvo apeinamos.

Kad padėčiau Jums apsispręsti, ką rinkti, rinkti protu ar širdimi, rinkti naujus žmones ar tiesiog pasiduoti inertiškai tradicijai rinkti tą „kuris nevogė, prie kurio pripratome“, atsakysiu į klausimus, kuriuos pastaruoju metu dažniausiai išgirsdavau per susitikimus su rinkėjais.

KOKIA MANO POLITINĖ PATIRTIS?

Antrąją kadenciją esu Šiaulių miesto tarybos narys. 2011 m. su Artūru Visocku buvome pirmieji tarybos nariai, išrinkti kaip nepartiniai, savarankiški dalyviai. 2015 m. mes su prof. Arūnu Gumuliausku, įsitraukę į LVŽS rinkimų kampaniją, buvome išrinkti į naująją miesto tarybą ir atsakingai atstovaujame šiai sąjungai, nes mums artimos R. Karbauskio vadovaujamos sąjungos skelbiamos idėjos, paremtos tradicinėmis vertybėmis, dėmesiu švietimui, kultūrai, socialinėms problemoms, regioninei politikai, pensininkams.

Šiuo metu dirbu valdančiojoje miesto tarybos koalicijoje ir esu Šiaulių vicemeras, kurioje kultūra, švietimas, sportas, sveikatos sritis. Turiu ir Seimo rinkimų patirtį – praėjusiuose rinkimuose patekau į antrąjį rinkimų turą ir Pakruojo-Joniškio rinkimų apygardoje garbingai pralaimėjau generolui Vitalijui Gailiui. Taigi politinės patirties man užtenka, o svarbiausia, kad žinau konkrečias valstybės problemas ir jų sprendimo būdus.

Nukelta į 3 psl.

ŽMOGUS, KURIUO GALIMA PASITIKĖTI

Rima BAŠKIENĖ,
LR Seimo narė

Vartau Stasio Tumėno parengtų leidinių puslapius, matau jį kaip aktyvų politiką ir nuoširdžiai džiaugiuosi – kiek daug gali padaryti žmogus, kai jame gyvena meilė knygai, darbui, žmonėms, kai jo prioritetas yra pagarba istorijai ir jos puoselėjimui, lietuvių kalbai, kai jame užkoduota moralė, sąžiningumas, pareigingumas, atsakomybė.

Linkuvos žemės užaugintas, visada su didžiu meile kalbantis apie Žiemgalos kraštą – kalbininkas, žurnalistas, humanitarinių mokslų daktaras, Šiaulių universiteto docentas, Senato narys, Pedagogikos

fakulteto dekanas, leidėjas, dabar Šiaulių miesto savivaldybės mero pavaduotojas Stasys Tumėnas – įmynė ryškus pėdas į Šiaulių krašto gyvenimą.

Verta didžiulės pagarbos S. Tumėno, kaip almanacho redaktoriaus, „Šiaurės Lietuvos“ leidyklos vadovo veikla, kuri suteikia galimybę pažinti mūsų krašto kūrėjus, mokytojus, taurias ir šviesias asmenybes. Leidėjo išvalgumas, pastabumas, dėmesingumas kuriančiam žmogui kartu atskleidžia ir jį – dvasingą ir kilnią asmenybę.

Kupina susižavėjimo klausiausi Stasio kalbų literatūros šventėse ir renginiuose, nes jis puikiai jaučia meninio žodžio galią, sukaupęs išmintį, sugeba perteikti tai, kas svarbiausia, ką reikia ne tik išgirsti, bet

ir pajauti širdimi. Stebėjau jo nepaprastą nuoširdumą ir gebėjimą bendrauti su kiekvienu sutiktu žmogumi – viso to labai reikia politikui darbe – girdėti ir matyti žmonių bėdas ir rūpesčius, mokėti pasidžiaugti, suteikti viltį ir padėti, nebijoti pokyčių, daug dirbti siekiant užsibrėžto tikslo.

Esu įsitikinusi, kad turėdamas didžiulę patirtį, Stasys bus puikus Seimo narys, o kadangi jis gerai žino Šiaulių miesto problemas – nuoširdžiai padės jas spręsti. Esu dėkinga likimui, kad galiau pažinti Stasį Tumėną ir kad jis tapo mūsų, aktyviam darbui pasirengusios komandos – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos – bendražygiu, kuriuo galima pasitikėti.

MIELI PEDAGOGAI, MOKYKLŲ DARBUOTOJAI,

spalio 5-ąją dieną minime TARPTAUTINĘ MOKYTOJO DIENĄ.

Nuoširdžiai sveikiname Jus su artėjančia švente. Mes tikime – jei dirbsime kartu su Jumis, pasieksime, kad Lietuvoje pagaliau mokslas, švietimas, kultūra taps Valstybės tikraisiais pamatais. Mielai Mokytojai, Jūsų profesija reikalinga ir atsakinga, nelengva. Jūsų žvilgsnis, Jūsų darbas ir talentas nukreipti pusšimčių metų į priekį. Būkite stiprūs, sveiki, kantrūs, kūrybingi, inovatyvūs. Nebijokite kartais pasimokyti iš savo mokinių, studentų. Tai Jums irgi padės augti. Šypsokitės vieni kitiems ne tik šventės dieną, bet kasdien. Nebūkite pikti, nors gyvenimas ne visada atsako tuo pačiu.

Metas ne kalbėti apie švietimo sistemos reformas, o realiais veiksmais siekti, kad Mokytojams nebūtų trukdoma dirbti, kad jie jaustų Valstybės paramą.

Sėkmės, ryžto, sveikatos Jums, Jūsų mokykloms, Jūsų mokiniams, Jūsų šeimoms.

Pagarbiai – LVŽS kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimą: Rima Baškienė, Ramūnas Karbauskis, dr. Arūnas Gumuliaskas, dr. Stasys Tumėnas, dr. Juozas Pabrėža, Denis Michalenko, Valerijus Simulik

TRYŠ POLITINIAI MITAI APIE LIETUVOS VALSTIEČIŲ IR ŽALIŲJŲ SAJUNGĄ

Prof. Arūnas GUMULIAUSKAS, istorikas, politologas

Nors Seimo rinkimų politinė kampanija oficialiai startavo 2016 m. balandžio 9 d., bet ji praktiškai prasidėjo gerokai anksčiau – dar nuo dabartinio parlamento pirmojo posėdžio. Politinė kova, kurios rezultatus viešojoje erdvėje dažniausiai atspindi reitingai, tarp partijų vyksta nuolat. Tačiau ji pastaraisiais metais buvo nuobodoka. Reitingų viršūnėje įsitvirtinusios parlamentinės partijos ramiai laukė naujų Seimo rinkimų ir leido sau nieko neveikti. 2016 m. pavasarį staiga viskas kardinaliai pasikeitė. Politinė kova tarp partijų tapo permaininga, tradicinių partijų atstovams labai netikėta. Susidariusios situacijos kaltininkė – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS). Ji tarsi viesulas įsisuko į politinę kovą ir reitingų lentelėje lenkė vieną varžovą po kito, todėl viešojoje erdvėje pasklido „antivalstietiška“ propaganda, kuri paremta politinių oponentų ar šiaip nedraugiškų politikos apžvalgininkų sukurtais mitais.

Pirmasis mitas. LVŽS – politikos naujokė

Šiai politinei organizacijai savo istorine praeitimi gali prilygti nebent šiandien veikiančios socialdemokratė. Dar 1902 m. spalio 17 d. įvykusiame slaptame varpininkų suvažiavime Dabikinės dvare (Šiaulių apskrityje) buvo nutarta steigti Lietuvos demokratų partiją. Suvažiavimas išrinko komisiją programai rengti, į kurią įėjo būsiami valstiečiai liaudininkai Kazys Grinius ir

Jonas Vileišis. 1905 m. gruodžio 5 d. per Didįjį Vilniaus Seimą įvyko Lietuvos valstiečių sąjungos steigiamasis suvažiavimas, bet 1906 m. spalio 1 d. ši politinė organizacija tapo pavaldi Lietuvos demokratų partijai ir veikė kaip jos atšaka. 1917 m. kovo mėn. Petrograde įkurta Lietuvos socialistų liaudininkų partija, o 1917 m. lapkričio 29 d. – gruodžio 1 d. Voroneže – Lietuvos socialistų liaudininkų demokratų partija. Norėdamos sustiprinti politinę įtaką, abi valstiečių partijos nusprendė susivienyti. 1922 m. gruodžio 3–5 d. įvykusiame bendrame suvažiavime įkurta Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga. Naujoji partija išliko parlamentinės santvarkos bei demokratinės respublikos šalininkė. Valstiečiai liaudininkai ženkliai pasidarbavo atkuriant Lietuvos valstybę. Antai K. Grinius buvo išrinktas trečiuoju šalies prezidentu, o Mykolas Sleževičius, vadovaudamas antrajai ir ketvirtajai vyriausybei, daug prisidėjo prie pergalės Nepriklausomybės kovose. Konstitucinio parlamentarizmo laikotarpiu (1919–1926 m.) šalyje vyravo krikščionys

demokratė. Lietuvos socialistų liaudininkų demokratų partija, Lietuvos valstiečių sąjunga, Tautos pažangos partija, Lietuvos tautininkų sąjunga atliko „vidurio“ politinių jėgų funkcijas. Pastarosios nebuvo stabilios. Ilgainiui jos diferencijavosi. Tautininkai pasuko į dešinę, o valstiečiai liaudininkai išlaikė centro kairės pozicijas.

Antrasis mitas. K. D. Prunskienės ir, aišku, Rusijos įtaka LVŽS

1990 m. rugpjūčio 18 d. atskūrė Lietuvos valstiečių sąjunga (LVS). Steigiamajame suvažiavime jos pirmininku išrinktas Lietuvos žemės ūkio akademijos profesorius Petras Bėčius, kuriam taip ir nepavyko suburti solidžios bei įtakingos politinės jėgos, tad 1994 m. balandžio 16 d. įvykusiame antrajame Valstiečių sąjungos suvažiavime buvo patvirtinti nauji partijos įstatai, programa, Lietuvos valstiečių sąjunga pervardinta į Lietuvos valstiečių partiją (LVP), o naujuoju jos pirmininku išrinktas Albinas Vaižmužis – tuomet buvęs vienintelis šios partijos Seimo narys. LVP

politinė įtaka šalyje gerokai padidėjo, kada 1998 m. lapkričio 28 d. naujuoju pirmininku išrinktas jaunas verslininkas Ramūnas Karbauskis. Pastarasis 1996–2000 m. tapo jauniausiu Seimo nariu. Atrodė, kad R. Karbauskio vadovaujama partija gali tapti itin rimtu konkurentu didžiosioms šalies politinėms jėgoms. Tačiau teko nusivilti. 2000 m. LVP kandidatai nesugebėjo patekti į parlamentą. Po nesėkmės teko ne tik keisti savo taktiką bei strategiją, bet ir ieškoti naujų sąjungininkų, kurie galėtų sustiprinti LVP pozicijas didmiesčiuose. Paieškos baigėsi politine sąjunga su K. D. Prunskienės vadovaujama partija (Naujoji demokratija–Moterų partija). 2001 m. gruodžio 15 d. bendrame Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų suvažiavime buvo pasirašyta šių politinių jėgų jungimosi sutartis. Naujasis tvarinys pavadintas Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga (VNDS). Jos pirmininke tapo K. D. Prunskienė, pirmuoju pavaduotoju – R. Karbauskis. 2005 m. įvykusiame VNDS suvažiavime nutarta partiją pavadinti Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga

(LVLS), bet ilgainiui partija pateko į nesėkmių ruožą. Jos bėdos pasimatė 2008 m. rinkimuose į Seimą, kur valstiečiai liaudininkai laimėjo tik 3 vietas vienmandatėse apygardose bei neperžengė 5 proc. barjero daugiamandatėje apygardoje. Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungoje reikėjo skubių organizacinių perversmų. 2009 m. partijos suvažiavime LVLS pirmininku išrenkamas R. Karbauskis, o buvusi partijos lyderė K. D. Prunskienė 2009 m. liepos 8 d. parašė pareiškimą išstoti iš valstiečių liaudininkų sąjungos bei įkūrė Lietuvos liaudies partiją. Nuo to laiko nutrūko bet kokie santykiai su šia politika. 2012 m. sausio mėnesį LVLS pervardinta į Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungą, kurios pirmininku išliko R. Karbauskis.

Trečiasis mitas. LVŽS lyginimas su Tautos prisikėlimo ir Drašos kelio partijomis

Šias politines jėgas lyginti – tiesiog nekorektiška. Tautos prisikėlimo bei Drašos kelio politinės organizacijos įsteigtos specialiai Seimo rinkimams. Jeigu pirmoji įkurta šou verslo atstovų politinio nuotykio, tai antroji – Garliavos įvykių pagrindu. Nė viena partija neturėjo jokio praktinio darbo politikoje patyrimo. A. Valinsko kurtų politikų parodijų tikrai negalima laikyti politine praktika, o nuo 1992 m. LVŽS turėjo savo atstovus visuose seimuose. 2004 m. laimėta net 10 mandatų šalies parlamente, o Gintaras Didžionas tapo Europos parlamentaru. Be to, partija tapo valdančiosios koalicijos dalimi ir XIV vyriausybėje užėmė 3 ministrų postus. Nuo 2000 m., kada savivaldos rinkimuose „valstiečiai“ laimėjo net 209 mandatus ir tenusileido Naujai sąjungai (socialliberalams), LVŽS užima tvirtas pozicijas daugelio rajonų ir miestų tarybose, pavyzdžiui, Šiaulių miesto taryboje LVŽS nuo 2015 m. atstovauja aš ir vicemeras S. Tumėnas. Tad politinio darbo patirties stoka „valstiečiai“ skųstis negali. Todėl tokius palyginimus viešojoje erdvėje tegalima laikyti politinių oponentų piktai pasikandžiojimais.

LVŽS sąskrydyje Naisiuose 2016 m. rugpjūtį: S. Tumėnas, R. Baškienė, A. Gumuliaskas

DOC. DR. STASYS TUMĖNAS: TIKIU LIETUVOS ŽMONĖMIS IR JŲ PASIRINKIMU

Atkelta iš 1 psl.

DAUG KAS SAKO: KAM TAU, MOKSLININKUI, REIKIA POLITIKOS?

Taip, dažnai išgirstu tokį klausimą. Taip, aš esu mokslininkas, docentas, humanitarinių mokslų daktaras, apgynęs disertaciją, bet ne dauguma žino, kad greta mokslo – ne tik dešimtys straipsnių, knygų (mano spausdintų darbų bibliografiją sudaro beveik 300 pozicijų), bet ir 30 metų vadybinė patirtis: 10 metų vadovavau didžiausiam ir mano vadovavimo metais klestėjusiam Pedagogikos fakultetui, buvau Šiaulių universiteto Senato, Tarybos narys, esu Lietuvos „Žiemgalos“ draugijos prezidentas, Lietuvos mokslininkų sąjungos narys, knygų leidėjas, per 20 metų „Šiaurės Lietuvos“ leidykloje išleidęs apie 300 knygų. Turiu daug tarptautinės patirties, JAV prezidento B. Clintono kvietimu, studijavau JAV švietimo sistemą, dirbau JAV mokslo centruose ir bibliotekose. Beje, esu Omahos miesto Nabraskoje (JAV) garbės pilietis. Kam visa tai vardiju? Tam, kad atsakyčiau, kad politika yra Valstybės visų sričių valdymo menas, o aš savo viso gyvenimo veikla tiesiogiai susijęs ir su švietimu, kultūra, mokslu, regionine politika, emigracijos problemomis, smulkiuoju verslu.

Taigi šie Seimo rinkimai man, Šiaulių miesto Aušros apygardos kandidatui, yra ne mėnesio ar dviejų rinkimų vėjus, o viso gyvenimo įdirbis, siekis savo gebė-

Iš Lietuvos olimpinio komiteto prezidentės D. Gudzinevičiūtės ir Kauno miesto mero V. Matijošaičio rankų perimta „Olimpinės dienos“ vėliava Šiauliams buvo laiminga – Brazilijoje 2016 m. šiauliečiai iškovojo olimpiados aukso, sidabro ir bronzos medalius (E. Ramanauskas, A. Lankas ir M. Bilius).

jimus, žinias, patirtį panaudoti dirbant žmonių gerovei Lietuvos Respublikos Seime – vietoje, kur galima keisti ir tobulinti piliečių gerovę iš esmės, o ne vien lokaliai – mieste. Iki šiol mokslininkai vengė dalyvauti viešajame valstybės valdyme, o tai viena iš nesėkmingos šiuolaikinės Lietu-

vos raidos priežasčių. Atėjo laikas keisti situaciją!

KOKS TAVO RINKIMŲ ŠŪKIS?

LVŽS – 6-ojo sąrašo – šūkis: **ORUS ŽMOGUS – STIPRI VALSTYBĖ**. O kad Lietuvoje oriai, saugiai gyventų žmonės, mūsų VALSTYBĖS NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDAS, GARANTAS TURI BŪTI ŠVIETIMAS IR KULTŪRA – tuo esu įsitikinęs. Ir tai ne skambios frazės, o realybė. Tos pasaulio valstybės, kurios tai suprato, šiandien pirmąją savo ekonomika, finansais, džiaugiasi savo laimingais piliečiais, nenorinčiais emigruoti, o siekiančiais dirbti savo tėvynėje, pvz., Danija, Suomija, Islandija.

KOKIE KONKRETŪS ŠVIETIMO SISTEMOS PERTVARKOS ŽINGSNIAI DIRBANT SEIME?

Pirmiausia – ne kalbėti apie reformas, kurios jau kelia iro-

nišką juoką tarp mokytojų, o realiais veiksmais siekti, kad švietimas būtų kokybiškas, adekvatus laikmečio keliams iššūkiams, prieinamas kiekvienam Lietuvos piliečiui. Reformų neberekia akiai kopijuoti, o būtina tik išklaušyti švietimo darbuotojų mintis, problemas ir pasiūlymus.

Iš 2000 metais Lietuvoje buvusių 2311 bendrojo lavinimo mokyklų šiandien turime tik 1125. Liūdniausia, kad Lietuvos daugybėje kaimų neliko mokyklų, kurios regionuose atliko ne tik švietimo, bet ir vietovės kultūros, šviesos židinio funkcijas. Lietuva dar ilgai atkosės ministro G. Steponavičiaus liberalų komandos ir jų sukurpto mokinių ir studentų „krepšelinizavimo“ sprangius kašnius, kuriuos aš vadinu tautos etnocidu. Liberalų sąjūdžio veiksmai švietimo sistemoje kvepia XIX a. pab. „juodojo kapitalizmo“ teorijomis, „neoliberalizmu“, kurį ypač kritikavo ir a.a. L. Donskis. Jos gal tinkamos didmiesčiuose, pramoniniuose miestuose, o ne mažuose

regionuose. Ne viską reikia paroduoti, optimizuoti.

Mes numatę keisti krepšelių sistemą, pirmiausia atšauksime dabartinę studentų krepšelių metodiką, kuri vos nepražudė Šiaulių universiteto. Beje, noriu priminti, kad ne kokybės trūksta Šiaulių universitetui, o valstybės švietimo politikos kokybės, toliaregiškumo, įžvalgumo. Juk dėl studentų stygiaus praradę darbą Šiauliuose dėstytojai dirba Vilniaus, Kauno universitetų rektoriatuose, prorektoriatuose, dekanatuose, katedrų vedėjais, profesoriais, Vilniaus mokslo institutų darbuotojais, miestų vicemerais ir pan. Taigi Šiaulių universitetas yra tapęs donoru kitiems miestams. Vilniui tai gal ir neblogai, bet regionui, Šiauliams – ne.

Aš už tai, kad Šiaulių universitetas išliktų kaip Šiaurės Lietuvos regiono mokslo, švietimo, meno, kultūros židinytis, garantuojantis tolygią valstybės raidą, mažinantį atskirtį tarp Vilniaus ir regionų.

Keistina mokinių brandos egzaminų tvarka, kad mokiniai visą vasarą nebūtų streso, nežinios įkaitai. Brandos egzaminus keisime kaupiamojo pažymio pagrindu, kad atestatas atspindėtų ne tik dalykines žinias iš 11–12 klasių, bet ir mokinio socialinio darbo, sporto, meno saviraiškos, pilietiškumo elementus.

Per pastaruosius 6 metus valstybė (ŠMM) sumažino būsimiesiems mokytojams skiriamų vietų skaičių universitetuose nuo 800 iki 200. Jeigu nieko nekeisime, greitai trūks ne tik fizikos, chemijos, bet ir kt. dalykų mokytojų. Kita vertus, sieksime parengti lankstesnę pensijų skyrimo tvarką pedagogams, sudaryti jiems sąlygas išeiti į išankstinę pensiją turint 30 metų darbo stažą, nelaukiant senatvės. Pasitarę su mokytojų profsąjungomis, pedagogais, galvojame apie pedagogų atlyginimų pertvarką, etatinio apmokėjimo tvarką ir pan. dalykus.

ESI KULTŪROS ŽMOGUS

Ne kartą esu pasisakęs, kad kultūrą suvokiū plačiąja prasme – tai asmenybės dvasios ir kūno dermė, gebėjimas jausti praeities ir dabarties santarą.

Nukelta į 4 psl.

Po draugystės koncerto Šiaulių katedroje su garsiais Omahos (JAV) atlikėjais. 2016 m.

Kviečiame balsuoti
už LVŽS sąrašą nr.

6

LIETUVOS
VALSTIEČIŲ
IR ŽALIŲJŲ
SĄJUNGA

www.darniLietuva.lt

ORUS ŽMOGUS – STIPRI VALSTYBĖ

DOC. DR. STASYS TUMĖNAS: TIKIU LIETUVOS ŽMONĖMIS IR JŲ PASIRINKIMU

Atkelta iš 3 psl.

Kultūra visų pirma yra žmogaus visapusiškas ugdymas, auklėjimas, lavinimas. Europos Sąjungos diktuojamos taisyklės, viena vertus, tarsi ramina, kad reikia skatinti tautų savastį, išskirtinumą, tačiau, kita vertus, ES vadovybė vis atviriau kalba apie vieningą Europą ir siekimą paversti ją federacine Europos valstybe. Tikiuosi, kad referendumas Jungtinėje Karalystėje šią poziciją pakeis.

LVŽS žingsniai kultūros srityje numato, kad sieksime tolygios kultūros politikos mieste ir kaime, priimsime Kultūros mecenatystės įstatymą, numatysime objektyvius ir skaidrius Kultūros fondo, Kultūros tarybos lėšų panaudojimo prioritetus ir kriterijus, didinsime finansavimą kultūrai, didinsime pagarbą kultūros darbuotojams, kad jie turėtų galimybę ne tik egzistuoti, bet ir tobulėti, gyventi oriai. Mums svarbu mažinti atskirtį tarp miesto ir kaimo, todėl stiprinsime daugiafunkčius kultūros centrus kaimo vietovėse ir miesteliuose, o visiems Lietuvos vaikams sukursime sąlygas nemokamai naudotis kultūros vertybėmis (teatrai, muziejai). Šioje srityje būtina stiprinti savivaldos galias, todėl peržiūrėsime kultūros objektų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, perdavimą savivaldybių žinion, remsiime griūvančių Lietuvos dvarų, bažnyčių, parkų atkūrimą, į moksleivių švietimo programas sugrąžinsime patriotinį, tautinį auklėjimą skatinančius dalykus, o mokykla turi tapti nacionalinio tapatumo kūrimo pagrindu. Tik pažinę ir prisidėję prie savo krašto kultūros puoselėjimo, sugebėsime gerbti ir vertinti kitų tautų kultūras.

APIE UŽSIENIO POLITIKĄ

Dievas davė kaimynus, kurių, kaip ir gatvės kaimynų, nepasirinksi. Mano pozicija tokia, kad su kaimynais turime gyventi ir sugyventi draugiškai, bendrauti, tartis ir susitarti, nepainioti ekonomikos ir ideologijos. Būtinai sieksime atkurti draugiškesnius santykius su istoriškai susiklosčiusiais kaimynais – Lenkija, neatitolti (kaip dabar yra) nuo Latvijos, Estijos. Aišku, kad netoleruosime žmogaus teisių pažeidimų gretimose valstybėse, laikysimės Europos Sąjungos ir NATO pozicijų.

LVŽS sieks, kad Lietuva taptų ekologiškesnė ir saugumo diploma-

S. Tumėnas kalba A. Tamošaičio SJ knygos „Raktai mūsų rankose“ pristatyme Šv. Ignaco bažnyčioje Šiauliuose

tijos centru regione, plėtosime dvišalius ilgalaikius santykius su JAV, paremtus ir asmeninės diplomatijos, grindžiamos bendradarbiavimu su lietuvių išeiviais, politikais, verslininkais meno atstovais, principais.

Aš konkrečiai esu už dvigubos pilietybės įstatymą, nes per milijonas lietuvių dėl istorinių, socialinių aplinkybių yra palikę savo kraštą, o dvigubos pilietybės turėjimas pritrauktų daugiau investicijų į mūsų šalį, išeiviai jautų didesnę pareigą padėti savo ir savo tėvų, senelių gimtajam kraštui. Lietuva galėtų perimti šių žmonių patirtį, žinias, sukauptą akademinį ir kultūrinį kapitalą.

Kad Lietuvos jaunimas mažiau išvažiuotų studijuoti svetur, įvesime nemokamą mokslą pirmojoje – bakalauro – studijų pakopoje Lietuvos universitetuose.

APIE REGIONINĘ POLITIKĄ IR ŠIAULIUS

Kad nedidėtų atskirtis tarp Vilniaus ir likusios Lietuvos, būtina stiprinti sisteminių, o ne atsitiktinių, „priešokinių“ dėmesį regionams, tarp jų – Šiaurės Lietuvai. Būtina

mažinti netolygumus tarp regionų išsivystymo. Dėl ydingos, vien į taupymą orientuotos krepšelių sistemos regionuose uždarnos mokyklos ir darželiai, panašiai naikinamos ligoninės. Šiuos procesus būtina stabdyti.

Visi nacionaliniai paramos projektai turi būti nukreipti į darnią regionų plėtrą – gyvenimo kokybės didėjimą ir ekonomikos konkurencingumo augimą. Verslas, investuojantis regionuose, turi gauti lengvatas vertinant projektus. Būtina daugiau dėmesio skirti kultūros ir švietimo finansavimui, regioninių kultūrinių iniciatyvų pasiekiamumui. Būtina kurti veiksmingos savivaldos modelį ir suteikti jai daugiau galių bei atsakomybės. Siekti, kad būtų tobulinamas Regioninės plėtos tarybų formavimas ir jų funkcijos.

Numatome, kad jaunoms šeimoms iki 35 metų, įsikuriančioms kaimo vietovėse, būtų suteikiamos lengvatos būstui įsigyti arba jo nuomai.

Seimo nariai, išrinkti Šiaulių rinkimų apygardose, privalo rūpintis ne tik savo apygardos institucijų finansavimu, bet veiksmus

turi derinti su Šiaulių miesto administracija ir veikti naudingai miestui, o ne tik kokiam vienam konkrečiai įstaigai. Būtina sutelkti Šiaulių parlamentinės grupės narių dėmesį, kad keistūsi požiūris į Šiaulių oro uostą, kad jis būtų vertinamas paritetiškai su Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostais, kad jis galėtų būti lygiavertis konkurencijos dalyvis.

APIE SAUGIĄ VALSTYBĘ

Kad Lietuvoje žmogus būtų orus, saugus, mokyklose, profesinio rengimo centruose, kolegijose, universitetuose stiprinsime patriotinį ugdymą. Noriu paneigti kai kurių konservatorių skleidžiamą mitą, kad LVŽS nesirengia didinti finansavimo krašto gynybai. Atvirščiai, mes ne tik už tai, kad būtų padidintas finansavimas gynybai iki 2 proc., bet sieksime, kad tos lėšos būtų skiriamos, ne auksiniams šaukštams ir šakutėms pirkti, o 20 proc. tos sumos būtų skiriama naujai, moderniai ginkluotei, technikai pirkti. Lietuvos kariuomenė turi būti profesionalumo, skaidrumo ir pasididžiavimo savo valstybe pavyzdys. Saugumas didės, jei tobulės užsienio diplomatijos korpusas, URM profesionalumas tartis ir susitarti.

Daug metų studijuojau lietuvių išeivių istoriją, todėl man žinomos pabėgėlių problemos. Pabėgėlių krizę būtina spręsti vadovaujantis solidarumo ir saugumo kriterijais, nesuteikiant pabėgėliams daugiau socialinių garantijų negu savo krašto socialiai remiamiems gyventojams. Priminsiu, kad po Antrojo pasaulinio karo lietuviai pabėgėliai tik po 4–5 metų iš Europos DP stovyklų persikėlė gyventi į JAV, Pietų Ameriką, nes keletą metų pasaulio valstybių vadovai derėjosi dėl pabėgėlių kvotų. Mes, kaip visada (kaip su „naktine mokesčių reforma“) norime būti pirmieji ir per vieną posėdį patvirtinti taisykles, pabėgėlių kvotas ir pan. Tai turėtų būti ilgesnių derybų objektas.

APIE MŪSŲ SENJORUS

Mūsų senjorai kūrė ir savo nuosirdžiu darbu stiprino valstybę, todėl jiems privalo būti garantuota ori senatvė. Būsiu konkretus – mūsų komanda numatys konkretius kelius, kaip jau iki 2017 m. padidinti senatvės pensiją ne mažiau kaip 40 eurų. Šiuo metu susiklosčiusi paradoksali situacija, kad „Sodra“ per nedarbo išmokas, pašalpas, išmokas ligos atveju moka valstybei dideles palūkanas. Pvz., šių metų biudžete numatyta, kad iš „Sodros“ į valstybės biudžetą bus pervesta net 150 mln. eurų palūkanų. Būtina „Sodros“ reforma iš esmės, kad to nebūtų. LVŽS komandos nario S. Jakeliūno skaičiavimais, minėta suma – tokio pat dydžio, kaip ir įmokos į pensijų fondus, o jas sudėjus ir padalinus iš senatvės pensininkų skaičiaus, kiekvienam Lietuvos senjorui per metus būtų po 500 eurų, taigi per mėnesį – daugiau kaip 40 eurų padidėjimas. Mokesčių sistemos pertvarka leistų dar kokybiškiau rūpintis senjorais, nes kai kurių mokesčių administravimui leidžiamos milžiniškos lėšos. Jos galėtų būti nukreipiamos reikalingiems dalykams. LVŽS nuomone, rūpestis senjorais, asmenimis su negalia – valstybės garbės reikalas. Jei negerbsime savęs, negerbs mūsų šalies ir tarptautinė bendruomenė.

APIE PASITIKĖJIMĄ POLITIKAIS

Aš suprantu, kad didelė dalis Lietuvos gyventojų nepasitiki partijomis ir politikais. Tai griauja mūsų valstybę: klesti šešėlinė ekonomika, mes nebenorime gyventi Tėvynėje, mes pralaimime konkurencinę kovą ir artimiausiems kaimynams. Išrinkime tuos politikus, kuriais pasitikime ir kurie atsakingai ir kompetentingai dirbs naujajame Seime. Keiskime ir keisis Lietuva.

*Pagarbiai Jūsų sprendimui –
Jūsų kandidatas
doc. dr. Stasys TUMĖNAS*

Su Šiaurės Lietuvos bičiuliais žiemgalių konferencijoje Šiauliuose

Artėjančios Mokytojo dienos proga daugelis su pagarba prisimename savo pirmuosius Mokytojus, išleidusius į Gyvenimo kelią. Mano auklėtoja buvo Šiaurės Lietuvos šviesuolė, Linkuvos dvasios sergėtoja, mokytoja ekspertė lituanistė Stanislava Lovčikaitė. Nors Ji iškeliavo į Amžinybę, niekada nepamiršiu Jos užrašytų žodžių, paskatinusių mane tęsti politinę veiklą.

Kalba Šiaurės Lietuvos šviesuolė, S. Tumėno (viduryje) auklėtoja Stanislava Lovčikaitė. Žiemgalių renginys Linkuvoje

MOKYTOJA S. LOVČIKAITĖ: „JIS NIEKADA NEIEŠKOJO LENGVŲ KELIŲ“

Pažįstu šitą „vaikį“ nuo pat ketvirtos klasės, žinau jo „kieta“ būdą, tiesos ir atsakomybės jausmą, žinau atkaklų tikslo siekimą, sugebėjimą orientuotis sudėtingiausiose situacijose.

Mokslas, kultūra – savam Šiaurės Lietuvos kraštui. Gal todėl jis ir nedingo iš Linkuvos padangės, nors dirba ir gyvena Šiauliuose, nors ne kartą buvo viliotas į Vilnių ar pasilikti po stažuotės padirbėti JAV. O progų būta.

Ne veltui mūsų Stasiui suteiktas JAV Omahos miesto garbės piliečio vardas, ne veltui studijuota Amerikos švietimo sistema, stažuotasi Čikagoje, Kente – viskas, kad pasaulio pažangi mintis pasiektų ir mūsų kraštą.

Tačiau S. Tumėnas liko ištikimas savajam kraštui, nes, anot jo žodžių, esmių esmė šiandien,

globalizacijos maišalynėje, išlaikyti tautinį tapatumą, dėl kurio susirūpinusios net Prancūzija, Vokietija, Lenkija. Tik mes norime būti europišknesni už pačią Europos Sąjungą, vis drebiname kinkas, anot V. Kudirkos, kad, gink Dieve, nebūtume palaikyti nacionalistais...

Todėl ES paskatinus kurti ilgalaikes raidos strategijas, mūsiškėje „Lietuvos pažangos strategijoje“ „Lietuva 2030“ net neužsiminta nei apie lietuvių tautą, nei apie nacionalinį tapatumą, nei apie lietuvių kultūrą.

Tai kas mes tada esame? Kosmoso ateiviai ar tik kokio nors naujo ar seno pono baudžiauninkai, išsibarstę po pasaulį?

Seime reikalingi žmonės, kurie ne linkčiotų galva ar ramiai snūduriuotų, o keltų ir spęstų pro-

blemas, gyvybiškai svarbias mūsų šaliai.

Mums reikia žmogaus, kuris dirbtų ir galvotų ne tik apie šią dieną, bet ir apie ateitį. Gal ne vienas pagalvos: kam mums tie kultūrininkai, rinkim praktiškus, gudrius (suktus?), tada turėsime naudoti...

Ką reiškia be kultūros ekonomika, be kultūros politika, be kultūros sociologija, jau patyrėme: šimtai tūkstančių gambiausių ir energingiausių emigrantų – į svetimus kraštus... Ir įstatymams kurti, ir jiems vykdyti lygiaverčiai reikia kultūros, o kultūra, mano įsitikinimu, yra veiksminga tada, kada į šią sąvoką įeina sąžinė, atsakomybė, intelektas ir tautinės vertybės.

Nelengva būtų S. Tumėnui mūsų Seime, bet kada jis ieškojo lengvų kelių?

Our guest, Dr. Stasys Tumenas, is a distinguished faculty member from **Siauliai University in Lithuania**. He will discuss the importance of historic Lithuanian documents and archival materials in the history of Lithuanian immigration to the region. He will focus specifically on major collections at **Kent State University and the Western Reserve Historical Society**

S. Tumėnas daug metų tyrinėja lietuvių išėivių istoriją JAV, išėivių lietuvių kalbos raidą. Nuotraukoje – kvietimas į S. Tumėno paskaitą Kente (JAV).

Du Šiaulių universiteto Pedagogikos fakulteto dekanai – prof. B. Prėskienis ir doc. S. Tumėnas

JIS BUVO MŪSŲ ŠIRDŽIŲ DEKANAS

Laura REMEIKIENĖ,
Muzikos pedagogė, dainų autorė ir atlikėja, įvairių dainų konkursų dalyvė ir laureatė

Doc. Stasys Tumėnas – mano buvęs dekanas, mokytojas. Nelengva keliais žodžiais nupiešti jo portretą, nes jis labai daugiašakis žmogus. Jį vertino ir gerbė studentai, jis buvo mūsų širdžių dekanas, nes tai atsakingas, žodžio žmogus. Pasidžiaugiau, kai jis, kaip nepartinis kandidatas, buvo išrinktas į miesto tarybą, kai po praėjusių rinkimų tapo Šiaulių vicemeru. Girdžiu, skaitau apie jo pastangas mieste aktualizuo-

ti kultūros problemas, spręsti, regis, beviltiškai išisenėjusį klausimą dėl dailininko G. Bagdonavičiaus namo renovacijos, sieki miestui deramai pasirengti Lietuvos šimtmečiui 2018 metais. Jis niekada nebijo pasakyti tiesos, ieško išeities iš sudėtingiausių situacijų, niekada nesiskundžia. Kitą vertus, kadangi S. Tumėnas išliko drąsus, pilietišką, taigi ne visiems parankus, pageidautinas. S. Tumėnas sugeba atrasti tikruosius dalykus gyvenime. Dabar mūsų bendravimas virto kūrybiu bendradarbiavimu, mes išleidome ne vieną dainų knygelę Lietuvos vaikams. Aš juo pasitikiu, todėl kviečiu Šiaulių rinkėjus – muzikos mokytojus, kultūrininkus, buvusius studentus – artėjančiuose Seimo rinkimuose balsuoti už 6-ąją LVŽS sąrašą ir jo 29-ąją numerį – Stasį Tumėną. Kviečiu balsuoti už jį ne tik mano išvardytų profesijų žmones. Mane nustebino, kaip jis myli, gerbia vyresnio amžiaus žmones, išvėgia juose mūsų krašto praeitį ir ateities viltis. Mums reikia optimizmo, vilties ir tikėjimo. Tai gali atnešti doc. S. Tumėnas, žmogus, turintis daug gyvenimo patirties, įgytos įvairiausiose srityse. Mano įsitikinimu, Lietuvos Seime dirbantiems to labai ir trūksta.

TAI DORAS, JAUTRUS PAREIGOS ŽMOGUS

Petrė Valda GREBENIČENKAITĖ,
matematikos mokytoja ekspertė

Daktarą Stasį Tumėną pažįstu seniai, nes bendrauju su jo seserimi Erika, garsia Panevėžio J. Balčikonio gimnazijos mokytoja. S. Tumėnas yra nuoširdus, gebantis skirti dėmesį kiekvienam žmogui. Neužmiršta pasveikinti ar pagerbti buvusių kolegų, išėjusių į užtarnautą poilsį po ilgų darbo metų universitete, dirbdamas Šiaulių vicemeru padeda spręsti problemas kiekvienam į jį besikreipiančiam, užjaučia žmogų ištikus nelaimi ir džiaugiasi kartu su žmogumi aplankius sėkmei.

Daktaras S. Tumėnas – paprastas, doras, teisingas, mylintis Lietuvą, mažantis apie jos ateitį ir sąžiningai atliekantis savo pareigas žmogus.

Tikiu, kad šių metų rinkimuose į Seimą jį parems ne tik Aušros apygardos, bet ir visi Šiaulių pedagogai, kultūrininkai. Tokių žmonių Seime reikia.

JAM RŪPI VISO PASAULIO LIETUVIAI

Ingrida BUBLYS,
Lietuvos garbės konsulė
JAV Ohajo valstijoje

Stasį Tumėną pažįstantys JAV lietuviai džiaugiamės, kad jis dalyvauja Seimo rinkimuose. Jo gyvenime užtarnauti titulai: kalbininkas, pedagogas, knygų leidejas, humanitarinių mokslų daktaras, politikas – ryškiai kalba apie jo sugebėjimus bei patirtį dalyvauti sprendžiant mūsų krasto problemas, numatyti ateities kelius. Galiu išvardyti daug jo darbų, kurie padėjo užmegzti tarpautinį bendradarbiavimą tarp Kento ir Šiaulių universitetų, galiu vardyti jo, kaip išsvijęs tyrinėtojo straipsnius, atspindinčius JAV lietuvių istoriją, primenančius žmones, kurie po Antrojo pasaulinio karo pasitraukė iš Lietuvos ir joje sovietmečiu buvo primiršti. Jo pastangomis buvo išleistos kelios knygos, kurių rankraščiai atkeliavo iš JAV. Neišvardysiu jo visų darbų. Paminėsiu tik vieną epizodą, kuris man įstrigo prieš dvi savaites lankantis Šiaulių miesto jubiliejinėje šventėje. Mačiau jo entuziazmą ir šviesą akyse, kai Šiauliuose buvo atidaryta Signatarų alėja 1918 ir

1990 metų signatarms. Tai rodo, kad miesto vicemerui rūpi miesto istorija ir jos perdavimas dabarties jaunimui. Girdėjau, kad tokių darbų mieste jis atliko ne vieną.

Seime reiks spręsti kitas problemas, kurios S. Tumėnui rūpi, apie jas jis klausia ir mūsų, gyvenančių toli nuo Lietuvos, nuomonės. Šiandien tauta išgyvena įvairių rūpesčių. Vienas pagrindinių, kad daug kas palieka Lietuvą. Pastaraisiais metais daug kalbama dėl dvigubos pilietybės suteikimo galimybės, bet reikalai nejudą į priekį. Situacija kebloka, bet dvigubos pilietybės įteisinimas būtų moralinis impulsas, kad išvykę visai nenubyrėtų nuo savo krašto, jaustų ir savo pareigas Lietuvai. Aš, kaip Lietuvos garbės konsulė, matau, kad vieniems labai rūpi Lietuva bei joje palikę giminės, o kiti užmiršta savo kilmę, Lietuvos interesai jiems visai neįdomūs, nors ir tarp jų atsiranda norinčių būti Lietuvos pilieciais. Visa tai sukelia dvejopų pamąstymų, kokius sprendimus turi priimti parlamentariai. Ši klausimą Seimas turėtų spręsti ryžtingiau. Svarbu, kad būtų atrastas tas raktas, kuris tarnautų krašto labui ir trauktų lietuvius sugrįžti į savo tėvų kraštą.

Šiaulių meras A. Visockas ir vicemerai S. Tumėnas su Lietuvos garbės konsule JAV Ohajo valstijoje Ingrida Bubly

AUŠROS SUTEMOS ŠIAULIUOSE, ARBA KANDIDATŲ Į SEIMĄ KLAUSIMU

Dr. Nerijus BRAZAUSKAS,
Šiaulių Medelyno apylinkės rinkėjas

2016 m. spalio 9 d. savo balsą vienmandatėje „Aušros“ rinkimų apygardoje Nr. 25 galėsiu atiduoti už vieną iš dešimties kandidatų. Norėdami apsispręsti, turime atidžiai susipažinti: a) su partijos rinkimų programa; b) su kandidato rinkimų programa; c) su ankstesne kandidato veikla, asmenybe, kvalifikacija ir numatoma darbu. Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) išleido šiai apygardai, kaip ir kitoms, skirtą leidinį, supažindinantį piliečius su kandidatais.

Spaudinio pabaigoje palikta vietos „Užrašams“. Juose pasižymėjau pastabų, susijusių su kandidatų pažadais, konkrečiai su Šiauliais. Tenka konstatuoti, kad leidinyje esminė informacija yra paimta iš trumpųjų partijų programų, kurios yra nacionalinio lygmens. Šiauliams ir šiauliečiams skiriama labai mažai dėmesio. Tai mane paskatino pasidomėti papildoma informacija, kurią apie kandidatus tinklalapyje pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausioji rinkimų komisija.

Viktorija Čmilytė-Nielsen (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis) žada, jog Šiauliai bus saugūs, patrauklūs dirbti, ilsėtis ir auginti vaikus. Ji teigia: „Šiauliai išliks universitetinis miestas, čia daugės darbo vietų, todėl atotrūkis nuo Vilniaus sumažės“. Tai aktualios problemos, bet universiteto ir regioninio miesto likimą nei-

giama kreive kaip tik ir pasuko liberalioji „krepšelių“ reforma ir Vilniaus atskyrimas nuo visos likusios Lietuvos. To negali nematyti Seimo narė. Ar 4-oji vieta Liberalų Sąjūdžio Seimo rinkimų sąrašė negarantuoja patekimo į Seimą?

Kazimieras Dura (partija Tvarka ir teisingumas) yra susirūpinęs Tėvynės ateitimi, jos rytdiena. Šiauliuose jo partija žada suremontuoti 10 km prasčiausias būklės kelių (iš partijos programoje žadamų 100 km žvyrkelių). „Išrinktas Aušros vienmandatinėje apygardoje, ypatingą dėmesį skirsiu gyventojų problemoms spręsti, kovosiu už juos valstybinę ir savivaldos institucijose“, – tvirtina kandidatas. Pirmiausia būtina žinoti konkrečias problemas, o paskui turėti aiškius ir argumentuotus jų sprendimo būdus. Kovojujimas tėra retorika, o žmonėms reikia realios ir kvalifikuotos pagalbos. VRK anketoje Dura galėjo parašyti papildomos informacijos, kurios yra jo biografijos aprašyme. Kas skiria teisingą ir teisėtą įstatymą?

Vytautas Juškus (Lietuvos centro partija) kovos prieš korumpuotus politikus, rūpinsis didesnėmis eilinių žmonių algomis ir pensijomis. Kandidatas rinkėjams pasiūlo dešimt programinių nuostatų, bet nė viena iš jų nėra skirta Šiauliams. Nebent sinonimiškai suvoktume Šiaulius ir darbininkus, atlygi, darbo vietas. Savita ir tai, kad VRK anketoje Juškus rašo esąs „nepartinis“ ir nenurodo jokios ankstesnės narystės politinėje partijoje. Pamiršo? O gal tai strategija?

Mykolas Kačinskas („Drašos kelio“ politinė partija) rinkimų programoje akcentuoja žmogų, jo problemas, dvasinį ir materialų būvį, šeimą ir socialinius santykius. Programa tik kartuoja politinės partijos premisas, o pats kandidatas neparąšo jokio teiginio. Logiška, kad ir apie Šiaulius nieko nepasakytą. Bet ir VRK pateiktoje anketoje dominuoja įrašas „Nenurodė“. Kodėl rinkėjas turi spėlioti ar įsivaizduoti?

Angelė Kavaliauskienė (Darbo partija) akcentuoja partijos prioritetą – gyventojų pajamų didinimą. Programa taip pat kartuoja „darbiečių“ trumpąją politinę programą beveik žodis žodiniu. Novacija laikytinas punktas: „Ivykdysime Konstitucijos 41 straipsnį dėl nemokamo aukštojo mokslo visiems gerai besimokantiems, aukštąsias mokyklas finansuodami pagal gerai besimokančių, šalies ūkio plėtrai būtinų studentų skaičių“. Šiaulių ir šiauliečių kandidatė nemini. O VRK anketoje ji išvar-

dija plačią visuomeninę veiklą Šiauliuose ir pridėda: „Esu atsakinga, komunikabili, iniciatyvi bei kūrybinga“. Kodėl to nematyti programoje?

Modestas Pocius (Lietuvos liaudies partija) pakartoja 15 prioritetinių partijos programinių punktų, kuriuos vėliau pagrindžia sava patirtimi ir tautos išskirtinumu. „Turėdamas emigranto patirtį, kreipiuosi į savo brolius ir seseris užsienyje. Nelikite abejingi šalies valdžios rinkimuose. Emigrante, Tu vis dar lietuvis ir tik čia Tu turi šeimnininko teises“. Emocionalus kreipimasis iš principo nėra blogai, bet Seime reikia racionalus proto ir politinės patirties. VRK anketa liudija, kad autoriaus ideologinės pozicijos ir gyvenimo naratyvas sutampa. Kodėl programoje komentuojami tik keli pirmieji punktai?

Vidmantas Šimkus (Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)) kartuoja partijos programą ir savo asmeninio požiūrio nereikia. Rinkėjas gali pastebėti tik nebent kitą partijos rinkiminio šūkio spalvą. Šiaulių miesto gyventojui dėmesio neatsiranda. Tačiau VRK anketoje kandidatas pateikia svarbią papildomą informaciją: „Turiu vadovavimo, organizavimo, planavimo ir kontrolės užtikrinimo gebėjimus. Vertinu punktualumą ir sąžiningumą“. Ar Šiauliai nenuspėlnė būti laimingi ir turtingi?

Martynas Šiurkus (Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai) rinkėjams pristato argumentuotą asmeninę programą, kurioje akcentuoja Šiaulius kaip sudėtinę Lietuvos dalį. Politikas pabrėžia: „Noriu, kad gimtasis miestas Šiauliai ir visa Lietuva pagaliau taptų namais, kuriuose gera gyventi ir į kuriuos visada norisi grįžti. Noriu, kad šiauliečiai važiuotų į Norvegiją ar D. Britaniją atostogauti, o ne gyventi ir dirbti“. Šiurkus išskiria savo kompetenciją ir žada sąžiningai atstovauti rinkėjams. Beje, VRK anketa pagrindžia kandidato lojalumą Šiauliams. Ar pats politikas tiki „laimės ekonomika“?

Stasys Tumėnas (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga) rinkimų programos pradžioje akcentuoja savo nepriklausomumą, paaiškina, kodėl priėmęs kvietimą dalyvauti Seimo rinkimuose minėtos sąjungos gretose. Kandidatas pateikia konkrečius valstybės gyvenimo kūrimo principus ir veiksmus. Tumėno programa – ji pagrįsta esminėmis partijos nuostatomis – išsiskiria tuo, kad yra nepopulistiškas. Reikia turėti drašos teigti, kad, pavyzdžiui,

„siekime padidinti pensijas 40 Eur.“ Taigi nedemonstruojamos galios, kurių nėra, o remiamasi būsima profesionalų komanda. Kandidatas taip pat neapeliuoja į Šiaulius, o tai daro atsižvelgdamas į savo užimamas vicemero pareigas Šiaulių miesto savivaldybėje. Mokslininko ir visuomenininko Tumėno asmenybę papildė VRK anketa: „Esu almanacho „Šiaurės Lietuva“ įsteigėjas, redaktorius ir sudarytojas, leidyklos „Šiaurės Lietuva“ vadovas, krašto etninės kultūros puoselėtojas ir skleidėjas, išsvijęs JAV istorijos tyrinėtojas“. Ar rinkėjai neatims visuomeninės veiklos?

Edvardas Žakaris (Lietuvos socialdemokratų partija) rinkėjams primena, kad Seime dirba tris kadencijas ir visus tris kartus buvo išrinktas vienmandatėje „Aušros“ rinkimų apygardoje. „Man rinkėjų nuomonė ir jų priesakai visuomet yra svarbiausi“, – sako politikas. Toliau jis vardija atliktus darbus, akcentuodamas įstatymų projektus, gautas lėšas (kurios dažnai yra ir savivaldybės tarybos bendros pastangos). Taip pabrėžiama kiekybė, o ne kokybė. Tokia politiko strategija galbūt ir buvo veiksminga dvylika metų, bet šandien atėjo laikas ją radikaliai keisti, o tai suvokia ir pats Žakaris kalbėdamas apie pensijas, Lietuvą paliekantį jaunimą, nebegalėjimą išgyventi iš menkos algos. Ar prie to neprisidėjo Lietuvos socialdemokratų partija?

Kandidatų pateikti rinkimų programų turiniai yra skurdūs, nekonceptualūs, labai dažnai kartojantys esmines partijų nuostatas ir iškeliantys tikrus ar tariamus ankstesnius politikų nuopelnus. Šiaulių miestui ir šiauliečiams vienmandatės „Aušros“ rinkimų apygardos Nr. 25 kandidatai siūlo labai mažai. Kodėl? Galbūt todėl, kad vieniems kandidatams trūksta kompetencijos, kitiems – valstybės valdymo patirties, dar kitiems – idėjų ir strateginio mąstymo. Vienas Seime nieko negali padaryti, todėl svarbu matyti rimtas partijas, galimas koalicijas, šešėlinius ministrų kabinetus ir kandidato kvalifikaciją bei moralines vertybes.

Būtent todėl, aš reitinguoju doc. dr. Stasį Tumėną, kuris yra vertas žymiai aukštesnės vietos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos sąrašė.

O baigdamas šią apžvalgą noriu pasakyti, kad visi buvę politikai turi priimti atsakomybę, o ne skaičiuoti kadencijas, pareigas ar rinkėjus. Salus populi suprema lex esto! („Tautos gerovė tebūnie aukščiausias įstatymas“).

AR VISKĄ ŽINAI APIE ŠIAULIUS?

1. Šiauliams savivaldos teisės suteiktos:

- A. 1569 m.
B. 1721 m.
C. 1791 m.

2. 1931 m. Šiauliuose pradėjo veikti:

- A. Dramos teatras
B. Prekybos institutas
C. „Aušros“ muziejus

3. Šiaulių universitetas įkurtas:

- A. 1990 m.
B. 1981 m.
C. 1997 m.

4. Nuo 1954 m. Šiauliuose veikė:

- A. Mokytojų institutas
B. Pedagoginis institutas
C. Politechnikos institutas

5. Šiauliuose atidaryta berniukų gimnazija:

- A. 1863 m.
B. 1851 m.
C. 1902 m.

6. Šiauliai pirmieji Sovietų Sąjungoje važiuojamąją gatvės dalį pavertė pėsčiųjų taku:

- A. 1975 m.
B. 1955 m.
C. 1985 m.

7. Šiauliuose pirmieji vandentiekio ir kanalizacijos įvedimo darbai pradėti:

- A. 1861 m.
B. 1918 m.
C. 1925 m.

8. Šiauliuose pradėjo kursuoti autobusai:

- A. 1938 m.
B. 1900 m.
C. 1955 m.

9. Šiauliuose vietinis telefonas pradėjo veikti:

- A. 1922 m.
B. 1938 m.
C. 1890 m.

10. Pirmasis vaikų darželis Šiauliuose pradėjo veikti:

- A. 1911 m.
B. 1927 m.
C. 1944 m.

Parengė istorikas A. Gumuliauskas

ATSAKYMAI.
1. C 2. A 3. C 4. B 5. B 6. A 7. C 8. A 9. C 10. B

2016 m. spalio 9 d.
Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai
daugiamandatėje rinkimų apygardoje
RINKIMŲ BIULETENIS

**ŽYMĖJIMO
PAVYZDYS**

6

LIETUVOS VALSTIEČIŲ IR ŽALIŲJŲ SAJUNGA
(Pirmininkas Ramūnas Karbauskis)

PIRMUMO BALSAI

Į šiuos langelius aiškiai įrašykite
penkių kandidatų numerius
iš to sąrašo, už kurį balsavote.
Kandidatų pavardžių nerašykite.

29

34

67

?

?

**LIETUVOS
VALSTIEČIŲ
IR ŽALIŲJŲ
SAJUNGA**

2016 m. spalio 9 d.
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI
vienmandatėje Aušros apygardoje
RINKIMŲ BIULETENIS

**ŽYMĖJIMO
PAVYZDYS**

PAŽYMĖKITE TIK VIENĄ KANDIDATĄ, UŽ KURĮ BALSUOJATE

ŽYMĖJIMO PAVYZDYS

VARDENIS PAVARDENIS

29

STASYS TUMĖNAS

VARDENIS PAVARDENIS

Išbandyta ir
žurnalistų
duonos. S. Tu-
mėnas kalba
Klivlendo (JAV)
radijo stotyje

S. Tumėnas
sveikina prof.
A. Visockį ju-
biliejinės paro-
dos atidarymo
proga. 2016 m.

Lietuvos
ambasadoje
Londone
Šiaulių vice-
meras
S. Tumėnas
organizavo
Šiaulių dieną.
2016 m.

Su sūnumi
Stasiu, pa-
grindiniu
talkinginiu lei-
džiant knygas

LVŽS LYDERIS R. KARBAUSKIS: VALDANTIEJI SPJOVĖ Į ŽMONES

Atmetę Prezidentės Dalios Grybauskaitės veto ir atvėrę kelią naujojo Darbo kodekso įsigaliojimui, Seimo valdantieji spjovė į veidą didžiajai daliai Lietuvos visuomenės.

Taip Parlamento sprendimą vertina Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos pirmininkas **Ramūnas Karbauskis**:

„Retai kada vartuju griežtus posakius, tačiau škart kitaip pasakyti negaliu. Seimo valdantieji tikrai spjovė į veidą Lietuvos žmonėms. Pasakyti, kad jie nuvylė visuomenę, būtų pernelyg švelnu ir neatspindėtų realybės. Jie pademonstravo, kad visuomenė jiems nė kiek nerūpi“, – sako R. Karbauskis.

Jo žodžiais, atmetus Prezidentės veto, pademonstruotas absoliutus nihilizmas ir šiandienos situacijos darbo rinkoje nesuvokimas. „Visų pirma – darbo santykių liberalizavimas pagal patvirtintą ydingą modelį tik dar labiau paskatins emigraciją. Antra, tai neišspręs darbuotojų problemų, priešingai – jų tik pridarys ir įvarys žmones į kampa“, – piktinasi LVŽS lyderis.

Jis akcentuoja, kad dominuojantis darbdavių požiūris ir nusiteikimas Lietuvoje yra labai aiškus ir paprastas: reikia vežtis „pigią darbo jėgą“ iš užsienio. „Dabar jie tą galės daryti – kai lengvai ir greitai atleis esamus darbuotojus. Labai įdomu, ką valdantieji pasiūlys dėl jų sprendimo darbo netekusiems žmonėms?“ – klausia R. Karbauskis.

LVŽS pirmininko nuomone, vienu iš pirmųjų naujai išrinkto Seimo sprendimų turės tapti Darbo kodekso persvarstymas: atsižvelgiant į Prezidentės ir Trišalės tarybas išsakytas pastabas. „Kodeksas turi tapti socialiai teisingesnis ir subalansuotas, o ne naudingas išimtinai tik vienai pusei“, – pabrėžia R. Karbauskis.

Daug bendrų projektų įgyvendinta su prof. Vitoliu Trušiu. Abu žiemgaliai prie V. Trušio sukurtos M. Katiliškio mozaikos Šiaulių universitete

Su iš JAV, Omahos apylinkių, į Šiaulius atvykusiais indėnais

Tarptautinėje A. Ozolo konferencijoje Rygoje. Iš kairės: doc. J. Švambarytė-Valužienė, doc. J. Pabrėža ir doc. S. Tumėnas

Pakruojyje pristatomas žiemgalių kalendorius

Su doc. J. Pabrėža daug prakaito išlieta krepšinio aikštelėje

Su seserimi Erika Tumėnaite, patyrusia matematikos mokytoja eksperte, dažnai aptariamos Lietuvos švietimo problemos ir skauduliai

Signatarų alėjos atidarymas Šiauliuose, Lieporių parke. 2016 m.

Dėl susitikimų su LVŽS kandidatu į Lietuvos Respublikos Seimą Stasiu Tumėnu maloniai prašome kreiptis telefonu 868635112. Mūsų rinkimų štabo adresas – Šiauliai, Tilžės 126 A. Kviečiame užteiti, išsakyti savo lūkesčius, įsigyti laikraštį.

Laikraštį parengė LVŽS Šiaulių skyriaus rinkimų štabas. Nuotraukos – rinkimų štabo ir asmeninio archyvo.

Politinė reklama bus apmokėta iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos rinkimų kampanijos sąskaitos.

Spausdino AB spaustuvė „Titnagas“. Šiauliai, Vasario 16-osios g. 52. Tiražas 35 000. Užs. Nr. 63622